

2016-2017

SCHOOLGEZONDHEIDSBELEID

Geef pit aan je schoolgezondheidsbeleid

Gezondheid is een belangrijk item, ook bij jou op school! Met deze nieuwe editie van onze waaier heb je een direct overzicht van projecten en materialen waarmee je gezondheid in de kijker zet. Elk project is een stap in de goede richting. Door deze projecten binnen een integrale aanpak in te passen, heb je gegarandeerd een doordacht gezondheidsbeleid met een goed en duurzaam resultaat!

De CLB's en het Logo helpen je hierbij door aandacht te schenken aan beide aspecten: acties en beleid. Onze projecten bieden handvatten om praktisch aan de slag te gaan, met steeds de mogelijkheid om dit te kaderen binnen het schoolgezondheidsbeleid.

Geef schwung aan je gezondheidsbeleid en pak uit met één of meerdere van volgende projecten of materialen of neem deel aan de voorgestelde vormen.

www.gezondeschool.be

Acties en materialen.

De gezondheidsmatrix.

Succesfactoren voor een gezondheidsbeleid.

Deze portaalsite helpt je met nuttige informatie over hoe je een goed gezondheidsbeleid op poten kan zetten.

Neem zeker eens een kijkje en laat je inspireren!

Heel wat partners werken nauw samen met als streefdoel: een goede gezondheid voor elke leerling, leerkracht en directie op school.

Logo Dender vzw, Logo-Waasland vzw en de CLB's met werking binnen deze regio gaan samen voor een goede en efficiënte samenwerking met het oog op een optimale implementatie van gezondheid in de school.

Lokaal

- CLB - Centra voor Leerlingenbegeleiding - www.clb.be
- Pedagogische begeleidingsdiensten
- Logo Dender vzw - www.logodender.be - www.facebook.com/LogoDender
- Logo-Waasland vzw - www.logowaasland.be - www.facebook.com/LogoWaasland

- Preventiewerking van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)
www.cggwaasendender.be
- Suïcidepreventiewerking van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)
www.cgg-suicidepreventie.be
- SVS - Stichting Vlaamse Schoolsport - www.schoolsport.be
- Ziekenfondsen - ondersteuning in de vorm van gezonde projecten en educatief project

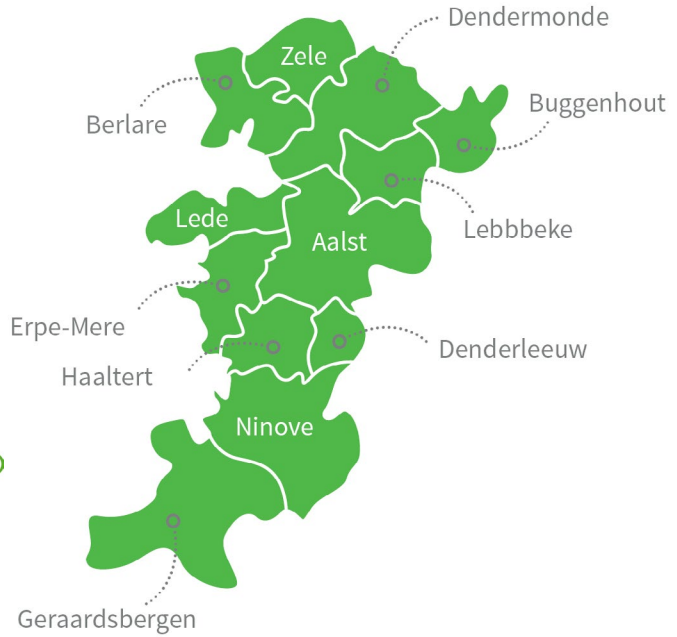
Vlaamse partnerorganisaties

- VIGeZ - Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie - www.vigez.be
- VAD - Vlaamse vereniging voor Alcohol- en andere Drugsproblemen - www.vad.be
- SENSOA - Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid - www.sensoa.be
- EETEXPERT - Kenniscentrum voor gewichts- en eetproblemen - www.eetexpert.be
- NICE - Voedingsinformatiecentrum - www.nice-info.be

logo **WL**
GEZONDHEID
TROEF

VOEDING & BEWEGING

Kleuter- en lager onderwijs

Waterpas

Maak water drinken cool en hip

EXTRA INFO

www.gezondeschool.be

marianne.vandensteen@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

Voldoende water drinken is voor veel leerlingen niet gemakkelijk. Met 'Waterpas' worden ze op een speelse manier gemotiveerd om regelmatig te drinken en daarbij vooral te kiezen voor water.

Wil je samen met je leerlingen werk maken van water drinken, dan is dit project zeker iets voor jouw klas!

Voor wie?

Kleuter- en lager onderwijs.

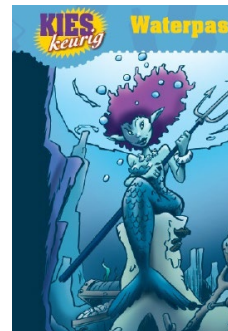
Praktisch?

Alle materiaal kan je gratis downloaden via www.gezondeschool.be/acties :

- handleiding voor de leerkracht;
- waterpas en diploma voor de leerling;
- brief voor de ouders.

Waterpas in de Gezonde School

Gebruik deze acties om meer bekendheid en gedragenheid te creëren voor een aangepast aanbod en afspraken over dranken op school, zowel bij leerlingen als bij hun ouders. Lees meer over een evenwichtig drankenaanbod op www.gezondeschool.be/secundaire-scholen/evenwichtig-aanbod-van-dranken

Kleuter-, lager en secundair onderwijs

Tutti Frutti

Een project om van te blijven smullen

EXTRA INFO

www.fruit-op-school.be

www.facebook.com/fruitopschool

marianne.vandensteen@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

Leerlingen die deelnemen aan Tutti Frutti eten elke week samen een stuk fruit in de klas.

Als school kan je ervoor kiezen het fruit te voorzien via een handelaar (afhalen of laten leveren) of om de kinderen een stuk fruit te laten meebrengen van thuis (fruit-in-de-boekentas).

Voor wie?

Kleuter- en lager onderwijs en secundair onderwijs. Basisscholen en BUSO-scholen kunnen een beroep doen op fruitsubsidies.

Praktisch?

Inschrijven kan van 15 september tot en met 15 oktober 2016 via www.fruit-op-school.be. Ook dit schooljaar kunnen geregistreerde 'Tutti Frutti scholen' beroep doen op de Europese subsidies door een aanvraag in te dienen bij het Agentschap Landbouw en Visserij.

Tutti Frutti in de Gezonde School

Geef fruit, gezonde voeding en de actieve voedingsdriehoek een plaats in de lessen. Denk na over het aanbod van tussendoortjes in je school. Versterk je inspanningen met afspraken over de tussendoortjes en dranken die leerlingen meebrengen naar school.

Kleuter- en lager onderwijs

Dip? Dobbel. Doe!

Bewegingstussendoortje in de klas

EXTRA INFO

www.gezondeschool.be

www.fitteschool.be

marianne.vandensteen@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

'Dip Dobbel Doe' is een pakket dat leerlingen aanzet tot een extra portie beweging, niet in de turnzaal, maar in de klas.

Gooi de dobbelsteen, neem een kaart met een opdracht en voer deze uit. Na het beweegmoment volgt een quizvraag over evenwichtige voeding. Er zijn 80 kaarten met bewegingstussendoortjes en 60 kaarten met voedingsvragen.

Voor wie?

Kleuter- en lager onderwijs.

Praktisch?

Elke school ontving in het verleden een gratis pakket via het CLB. Via www.fitteschool.be kan je bij SVS terecht voor de vorming 'Bewegingstussendoortjes op school' of extra pakketjes (kostprijs: 18 euro).

Bewegingstussendoortjes in de Gezonde School

Geef de bewegingstussendoortjes een vaste plaats in de lesdag en tijdens personeelsvergaderingen! Denk na over het bewegingsaanbod in je school. Organiseer tijdens de middag of na school bewegings- en sportactiviteiten voor de leerlingen en leraren. Stimuleer actieve verplaatsing om naar school te komen, bij verplaatsingen tijdens de lesdag en in klasuitstappen.

Kleuter- en lager onderwijs

De Proefkampioen

Spelen, leren en proeven

EXTRA INFO

marianne.vandensteen@logodender.be

Met 'de Proefkampioenkoffer' maak je een reis doorheen de wereld van de zintuigen. Kinderen voelen, proeven, ruiken, horen en kijken. Al spelend en experimenterend maken ze kennis met de vier basissmaken: zuur, zout, zoet en bitter. De koffer bestaat uit leuk proefmateriaal, een handleiding en een proefpas.

Voor wie?

Kleuter- en eerste graad lager onderwijs.

Praktisch?

De koffer kan je gratis ontlenen bij Logo Dender vzw.

Proefkampioen in de Gezonde School

Geef fruit en groenten, gezonde voeding en de actieve voedingsdriehoek een plaats in de lessen. Versterk je inspanningen met afspraken over de tussendoortjes en dranken die leerlingen meebrengen naar school. De Proefkampioen en Tutti Frutti zijn hierbij perfect te combineren.

Open je mond voor gezond

Een gezond voedingsbeleid op school

EXTRA INFO

marianne.vandensteen@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

Een doos met 8 fiches: van de gezonde brooddoos, over gezonde dranken en tussen-doo-tjes tot een water- en plasbeleid of zelfs een moestuin op school.

Op de voorkant vind je praktische informatie en tips. Op de achterkant staat de gezondheidsmatrix met inspirerende voorbeelden om je gezond voedingsbeleid vorm te geven.

Voor wie?

Lager en secundair onderwijs.

Praktisch?

Download gratis de digitale versie van 'Open je mond voor gezond' via www.logowaasland.be of www.logodender.be.

Open je mond voor gezond in de Gezonde School

Een gezond voedingsbeleid kadert binnen het ruime schoolbeleid. Met behulp van de gezondheidsmatrix kan je nagaan op welke terreinen je school al goed scoort en waar je de inspanningen van je team nog meer kan laten renderen. Ook je CLB kan je hierbij ondersteunen.

Krok Gezond

Lekker, gezond en betaalbaar koken

EXTRA INFO

marianne.vandenstein@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

Krok Gezond is een project op maat van iedereen die wil werken rond lekker, gezond en betaalbaar koken. Je kan theoretische en praktische activiteiten aanbieden in de vorm van een demonstratieles of een kookactiviteit.

Thema's die aan bod kunnen komen zijn: de gezonde brooddoos, een gezond ontbijt, dranken en tussendoortjes, ...

Voor wie?

Lager en secundair onderwijs.

Praktisch?

Scholen kunnen tegen betaling beroep doen op de freelance diëtistes van het Logo om de Krok Gezond-activiteiten te begeleiden.

Krok Gezond in de Gezonde School

Ouders zijn een belangrijke partner binnen het gezondheidsbeleid van de school. Betrek hen bij de activiteiten over gezonde voeding en beweging op school. Hou deze activiteiten laagdrempelig en verlies kansengroepen niet uit het oog.

Lager en secundair onderwijs

Kieskeurig

Weten wat je koopt

Lesmodule Winkeloefening

EXTRA INFO

www.gezondeschool.be/kieskeurig
marianne.vandensteen@logodender.be
eva.van.maele@logowaasland.be

Tijdens één lesuur leren leerlingen kritisch omgaan met de informatie op een voedings-etiket. Zo kunnen ze een bewuste keuze leren maken uit het dranken- en tussendoortjesaanbod op school en erbuiten. De winkeloefening bevat een handleiding voor de leerkracht met een presentatie en werkbladen voor de leerlingen. Je kunt als leerkracht zelf de workshop geven of je kunt beroep doen op een diëtiste.

**Nieuwe
aanbevelingen
omtrent dranken
op school**

Voor wie?

Secundair onderwijs.

Praktisch?

Het pakket kan je elk moment aanvragen bij het Logo. Het vastleggen van een workshop met een diëtiste (kostprijs: 50€/uur + verplaatsingskosten) doe je ook via het Logo.

Kieskeurig in de Gezonde School

Denk na over het aanbod van dranken en tussendoortjes in je school en analyseer het beleid online via www.vigez.be/nieuws/moet-je-frisdranken-verbieden-op-school.

Overtuig je leerlingen en hun ouders om gezonde keuzes te maken. Afspraken kunnen het beleid op je school versterken.

Kleuter-, lager en secundair onderwijs

Materialenkoffers

Voeding en beweging

EXTRA INFO

marianne.vandenstein@logodender.be

Deze materialenkoffers bevatten tal van educatieve pakketten, cd-roms, boeken, spelletjes en DVD's over het thema 'voeding en beweging'. Je kan deze gebruiken in de klas, tijdens een projectdag, projectweek ...

Voor wie?

- 1 koffer voor kleuters en eerste graad lager onderwijs.
- 1 koffer voor tweede en derde graad lager onderwijs.
- 1 koffer voor het secundair onderwijs.

Praktisch?

Gratis te ontlenen voor alle scholen uit de regio van Logo Dender vzw.

Materialenkoffer in de Gezonde School

Geef groenten en fruit, gezonde voeding en de actieve voedingsdriehoek een plaats in de lessen. Denk na over het aanbod van tussendoortjes in je school. Versterk je inspanningen met afspraken over de maaltijden, tussendoortjes en dranken die leerlingen meebrengen naar school. Geef beweging(stussendoortjes) een vaste plaats in de lesdag en tijdens personeelsvergaderingen! Denk na over het bewegingsaanbod in je school. Organiseer tijdens de middag of na school bewegings- en sportactiviteiten voor de leerlingen en leraren. Stimuleer actieve verplaatsing om naar school te komen, bij verplaatsingen tijdens de lesdag en in klasuitstappen. De materialenkoffers helpen jou alvast op weg.

Actieve kinderopvang

Beleid rond beweging, voeding en preventie van lang stilzitten

EXTRA INFO

www.vigez.be/projecten/actieve-kinderopvang

marianne.vandensteen@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

Deze vorming biedt concrete ondersteuning voor begeleiders en coördinatoren van de kinderopvang. Via de vorming word je geïnformeerd en gesensibiliseerd over de bestaande aanbevelingen rond gezonde voeding, beweging en lang stilzitten, en leer je om een beleid rond deze gezondheidsthema's op te starten of verder uit te bouwen.

Tijdens de vorming ontvang je volgende materialen: een uitgebreide handleiding, screeningsinstrumenten om het huidige voedings- en bewegingsbeleid te screenen, verbeterpunten voor te stellen en acties te formuleren, het bordspel Gezond gedacht, 80 leuke actieve spel-fiches, affiches en folder en toegang tot een online platform met extra tools.

Voor wie?

Kleuter- en lager onderwijs.

Praktisch?

Kostprijs is 180 euro/opvang voor een vorming uit het vaste aanbod (min. 2, max. 4 deelnemers). Indien de opvang met meer personen aanwezig wenst te zijn, dan dienen zij een vorming op vraag aan te vragen (900 euro, inclusief materialen). Aanvragen kunnen via mail naar annelies.vandenbergh@vigez.be.

Actieve kinderopvang in de Gezonde School

Het VIGeZ ontwikkelde het project 'Actieve kinderopvang', dat focust op de invulling van een kwaliteitsvol beleid rond beweging, voeding en de preventie van lang stilzitten binnen de buitenschoolse opvang. Dit beleid heeft oog voor een vrij bewegingsaanbod, actief toezicht, de beperking van lang stilzitten, een evenwichtig dranken- en tussendoortjesaanbod, geschikte stimuli en relevante afspraken.

Gezondheidsrally op school

Gezonde zoektocht

EXTRA INFO

marianne.vandensteen@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

De Gezondheidsrally is een actieve fiets- of wandeltocht doorheen je school of in de omgeving ervan, met de actieve voedingsdriehoek als kapstok. Op bepaalde plaatsen in de school hangen pancartes met quizvragen over de actieve voedingsdriehoek. Deelnemers doorlopen het wandel- of fietsparcours om de verschillende quizvragen op te lossen.

Voor wie?

Lager en secundair onderwijs.

Praktisch?

De deelnemers krijgen bij de start van het parcours een informatieboekje en invulformulier mee. Achteraf mogen ze dit houden. Je kan ook een prijs aan de gezondheidsrally koppelen. De school krijgt de vragen met de antwoorden van het Logo (om de invulformulieren te verbeteren). De school staat zelf in voor een wandelroute of parcours, het ophangen van de affiches, het nakijken van de antwoorden en voor een prijs. Wil je graag een Gezondheidsrally organiseren? Dan kan je bij jouw Logo terecht voor advies en de bijhorende materialen.

Tip: organiseer de Gezondheidsrally tijdens de opendeurdag van je school. Zo laat je ouders en nieuwe leerlingen proeven van het gezondheidsbeleid van de school.

Gezondheidsrally in de Gezonde School

Leerlingen die weten wat gezonde voeding is, maken ook sneller de gezonde keuze. De Gezondheidsrally probeert op een leuke manier die kennis over gezonde voeding bij te brengen. Omdat gezonde voeding en beweging onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, wordt ook beweging hieraan gekoppeld.

GEZONDHEID EN MILIEU

Lekker Fris

Een gezond binnenmilieu op school.
Daar gaan we voor!

EXTRA INFO

www.lekkerfris.be

www.facebook.com/lekkerfrisindeklas

ann.demot@logodender.be

inge.vervondel@logowaasland.be

Met het project 'Lekker Fris' zorg je voor een gezondere leeromgeving. Wie hard denkt en werkt, heeft zuurstof nodig. Samen met je leerlingen ontdek je dat een verluchte klas de concentratie verbetert.

Het project 'Lekker Fris' bestaat onder andere uit een les-pakket, het 'Lekker Fris'-lied, een groepsspel en knutsel-opdrachtjes.

Hoeveel frisse lucht heeft jouw klas? Doe de test met de CO₂-meter en gebruik de online invultabel.

Voor wie?

Tweede graad lager onderwijs.

Praktisch?

Inschrijven kan via www.lekkerfris.be. Jaarlijks inschrijven is noodzakelijk om nieuwe materialen te ontvangen en de CO₂-meter te ontleenen.

Lekker Fris in de Gezonde School

Maak concrete afspraken op school. Ventileer het klaslokaal. Kies voor de aankoop van niet-schadelijke schoolmaterialen en schoonmaakmiddelen. Stem af met het milieubeleid op school.

Air@school

Gezonde lucht in secundaire scholen? Het kan!

EXTRA INFO

www.airatschool.be

ann.demot@logodender.be

inge.vervondel@logowaasland.be

'Air@school' zet leraren en leerlingen aan om samen werk te maken van gezonde binnenlucht op school. In een leuk filmpje motiveert Claire (Sien Eggers) hen om afspraken te maken over gezonde binnenlucht in de klas.

Bij het Logo ontleen je een projectbox die de aandacht vestigt op een goede verluchting.

Hoeveel frisse lucht heeft jouw klas? Maak afspraken op de grote poster, doe de test met de CO₂-meter en gebruik de online invultabel met je leerlingen.

Voor wie?

Secundair onderwijs.

Praktisch?

Online inschrijven kan via www.airatschool.be. Jaarlijks inschrijven is noodzakelijk om nieuwe posters te ontvangen en de projectbox met CO₂-meter te ontlene bij het Logo.

Opgelet: Het aantal projectboxen is beperkt. Tijdig reserveren is de boodschap!

Air@school in de Gezonde School

Trek de concrete afspraken in de klas door naar de school. Ventileer het klaslokaal, maar ook de leraarskamer. Kies voor de aankoop van niet-schadelijke schoolmaterialen en schoonmaakmiddelen. Stem af met het milieubeleid op school.

Kleuter-, lager en secundair onderwijs

Veilig omgaan met kraantjeswater

EXTRA INFO

www.vmm.be/kraantjeswater
ann.demot@logodender.be
inge.vervondel@logowaasland.be

'Veilig omgaan met kraantjeswater op school' is een brochure.

Het is een leidraad met richtlijnen zodat er op school veilig en gezond kraantjeswater kan gedronken worden.

Voor wie?

Directies en schoolbesturen van kleuter-, lager en secundair onderwijs.

Praktisch?

De brochure kan bij het Logo aangevraagd worden. Deze is ook te downloaden op www.vmm.be/kraantjeswater.

Omgaan met kraantjeswater in de Gezonde School

Water is gezond en vormt de basis van een evenwichtige voeding. Geregeld water drinken is dus de boodschap, ook op school! Kraantjeswater geniet de voorkeur: het water is direct beschikbaar, het is gezond en goedkoop. Er is ook geen verpakking en transport nodig. Wel zijn er een aantal aandachtspunten waarmee je het beste rekening kunt houden bij het drinken van kraantjeswater op school.

VEILIG OMGAAN MET
KRAANTJESWATER OP SCHOOL
Richtlijnen voor schooldirecties
en schoolbesturen

GEESTELIJKE GEZONDHEID

NokNok

Het klopt in mijn hoofd

EXTRA INFO

www.noknok.be - www.facebook.com/noknok.be
www.fitinjehoofd.be - www.facebook.com/fitinjehoofd
catherine.dekoker@logodender.be
eva.van.maele@logowaasland.be

'NokNok' is de vertaling van de campagne 'Fit in je hoofd, goed in je vel!' voor jongeren van 12 tot 16 jaar.

Op www.noknok.be vinden jongeren informatie en opdrachten om zich goed in hun vel te voelen. De website is opgebouwd rond vier knaltips en staat boordevol informatie, verhalen en opdrachten om mee aan de slag te gaan.

Jongeren kunnen ook zelf tips op de site plaatsen door middel van een NokNokje.

Voor wie?

Eerste en tweede graad secundair onderwijs. Leerlingen vanaf 16 jaar en het schoolteam kunnen terecht op www.fitinjehoofd.be.

Praktisch?

Inschrijven is niet nodig.

NokNok in de Gezonde School

Een dipje of tegenslag komt iedereen wel eens tegen. Ondersteun leerlingen en leerkrachten om zich fit in hun hoofd en goed in hun vel te voelen. Dat kan door een gevoel van verbondenheid te creëren, de communicatieve vaardigheden van leerlingen te stimuleren, de mogelijkheid tot participatie te verhogen ... Maak ook afspraken over interne en externe begeleiding en doorverwijzing. Op die manier kan je op een goede manier zorg aanbieden als er zich problemen stellen.

'Vind ik leuk'-box

Geestelijke gezondheidsbevordering
én tabakspreventie in één spelbox

EXTRA INFO

www.noknok.be

www.smartstop.be

catherine.dekoker@logodender.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

Om jongeren gemakkelijk te bereiken, brachten we de thema's 'NokNok' (geestelijke gezondheidsbevordering) en 'Korte metten met sigaretten' (tabakspreventie) samen in één spelbox.

De box bevat een reuzendobbelsteen en 18 knotsgekke spellen rond de vier knaltips van 'NokNok'. Alles is kant-en-klaar en bovendien gemakkelijk in gebruik op zowel grote evenementen als kleinere activiteiten.

Dit alles staat in het teken van het welzijn van de jeugd.

Voor wie?

Jongeren van 12 tot 16 jaar, niet specifiek in de onderwijscontext.

Praktisch?

De box kan je gratis ontlenen bij jouw Logo.

NokNok in de Gezonde School

Een school kan een gevoel van verbondenheid stimuleren, aandacht hebben voor haar sociale omgeving en leeromgeving, de sociale en communicatieve vaardigheden van de leerlingen stimuleren, de mogelijkheid tot participatie verhogen, ...

Een beleid is echter pas volledig wanneer de school ook op een goede manier zorg aanbiedt als er zich problemen stellen. Afspraken over interne en externe begeleiding en doorverwijzing zijn dan ook noodzakelijk.

Een rookvrije school vraagt meer dan enkel een rookverbod. Stimuleer je leerlingen en leraren om de positieve keuze te maken om niet te roken. De Handleiding "360° Rookvrij" is een goede houvast voor je rookbeleid. Ook de Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs ondersteunt je bij het preventief werken rond tabak.

Kleuter- en lager onderwijs

Materialenkoffer Geestelijke gezondheid

Koffer maakt welbevinden nog toffer

EXTRA INFO

catherine.dekoker@logodender.be

Ter ondersteuning van de kleuter- en lagere scholen werd door het Logo een materialenkoffer 'geestelijke gezondheid' opgemaakt.

De koffer bestaat uit allerhande educatieve materialen met betrekking tot het thema welbevinden. Zo kan je onderwerpen als verbondenheid en eenzaamheid, gevoelens uiten of sociale vaardigheden aan bod laten komen.

De koffer bevat o.a. volgende spelen: Babbelspel, kinderkwaliteitenspel, De emoscoop, Hopla ...

Voor wie?

Kleuter- en lager onderwijs.

Praktisch?

De koffer kan je gratis ontlenen bij jouw Logo.

Materialenkoffer geestelijke gezondheid in de Gezonde School

Creëer een positief schoolklimaat door vriendschappen, sociale vaardigheden en welbevinden bespreekbaar te maken.

Werken met de materialenkoffer kan een eerste stap zijn in de versterking van onderlinge positieve relaties.

Materialenkoffer Geestelijke gezondheid

Koffer maakt welbevinden nog toffer

EXTRA INFO

catherine.dekoker@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

Ter ondersteuning van de secundaire scholen werd door het Logo een materialenkoffer 'geestelijke gezondheid' opgemaakt.

De koffer bestaat uit allerlei educatieve materialen met betrekking tot het thema welbevinden. Zo kan je onderwerpen als verbondenheid en eenzaamheid, gevoelens uiten of sociale vaardigheden aan bod laten komen.

De koffer bevat o.a. volgende spelen: Broodje special, De Gelukzak, Contactdoos, 3D Denken Durven Doen, Leefsleutels, Gevoelswereldspel, ...

Voor wie?

Secundair onderwijs.

Praktisch?

De koffer kan je gratis ontlenu bij jouw Logo.

Materialenkoffer geestelijke gezondheid in de Gezonde School

Creër een positief schoolklimaat door vriendschappen, sociale vaardigheden en welbevinden bespreekbaar te maken.

Werken met de materialenkoffer kan een eerste stap zijn in de versterking van onderlinge positieve relaties.

Secundair onderwijs

Draaiboek Suïcidepreventie

EXTRA INFO

www.zelfmoord1813.be/suicidepreventiebeleid/suicidepreventiebeleid-op-school
regio Waas en Dender: l.vereecke@cggeclips.be
regio Zuid Oost-Vlaanderen: l.neuckermans@cggeclips.be

Het draaiboek suïcidepreventie is een plan waarin stap voor stap wordt beschreven wie wat moet doen in geval van suïcidaal gedrag op school. Het draaiboek gaat in op 4 luiken: vroegdetectie en signaalherkenning, acute dreiging en crisisinterventie, na een suïcidepoging en na suïcide.

De preventieve waarde van het draaiboek is het grootst als dit opgesteld wordt voor zich in-cidenten voordoen.

Voor wie?

Secundair onderwijs.

Praktisch?

Voor meer informatie over het modeldraaiboek en de bijhorende ondersteuningsactiviteiten kan je de CGG suïcidepreventiewerking in jouw provincie contacteren.

Ondersteuning bij opmaak

Scholen en CLB's kunnen een beroep doen op de suïcidepreventiewerkers van de Centra Geestelijke Gezondheidszorg. Zij staan je bij en geven advies bij de invulling van het draaiboek op maat van je school.

Neem contact op met de suïcidepreventiewerker in jouw regio.

Suïcidepreventie regio Waas en Dender
- Liesl Vereecke - 0495 57 17 29

Suïcidepreventie regio Zuid Oost-Vlaanderen
- Lien Neuckermans - 0495 57 17 62

Geestig gezond op de planken

Brochure met theateradviezen

EXTRA INFO

www.zelfmoord1813.be

www.gezondeschool.be

catherine.dekoker@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

In de brochure 'Geestig gezond op de planken' vind je tips en aandachtspunten bij het beoordelen van een toneelstuk over zelfmoord, het organiseren van opvang en omkadering en het inbedden van de voorstelling in een breder beleid rond geestelijke gezondheid en suïcidepreventie op school.

Voor wie?

Secundair onderwijs.

Praktisch?

De brochure en achtergrondinformatie over dit thema of specifieke tools (brief voor ouders, hulpkaartje, nabespreking in de klas) vind je op www.gezondeschool.be en www.zelfmoord1813.be.

Geestig gezond op de planken in de Gezonde School

Jongeren zijn een risicogroep wat betreft zelfdoding en zijn bovendien meer vatbaar voor eenzijdige beeldvorming. Hierdoor kan een ondoordachte blootstelling aan nieuwsberichten, theatervoorstellingen, films of documentaires over zelfmoord ervoor zorgen dat jongeren zelf dit gedrag stellen of zelfmoord als oplossing of uitweg gaan zien.

Daarom ontraden we toneelvoorstellingen over zelfmoord in de schoolcontext.

Wanneer je er toch voor kiest om een toneelvoorstelling over dit thema aan te bieden, is het belangrijk om voldoende ondersteuning en omkadering te voorzien.

'Wat gaat er om in hun KO(A)P?'

Brochure over omgaan met Kinderen van Ouders met een AfhankelijkheidsProbleem (KOAP)

EXTRA INFO

Ilse Wauters Coördinator
Preventie CGG Waas en Dender
tel: 078353435

ilsewauters@cggwaasendender.be
www.cggwaasendender.be

Uit de indicatorenbevraging van ViGeZ (2012) blijkt dat 7% van de basisscholen het laatste jaar een hulpvraag kreeg van leerlingen met ouders met een alcohol- en/of drugprobleem. Het is van groot belang dat kinderen, in hun kwetsbare positie, ervaren dat ze er niet alleen voorstaan. De directe omgeving, oa de school, kan hierin een belangrijke rol spelen.

Via deze brochure willen we lagere schoolactoren bewust maken van deze problematiek en hen tips geven om deze kinderen te ondersteunen.

Voor wie?

Lagere schoolactoren.

Praktisch?

CGG Waas en Dender heeft een specifieke werking voor Kinderen van Ouders met een Psychiatrische en/of Afhankelijkheidsproblematiek. Dit aanbod is terug te vinden op www.cggwaasendender.be

'Wat gaat er om in hun KO(A)P?' in de Gezonde School

1 op 10 kinderen groeit op in een gezin waar minstens één ouder regelmatig alcohol misbruikt. Deze kinderen blijven te vaak een onzichtbare groep.

De brochure, gericht naar leerkrachten uit het lager onderwijs, geeft informatie over deze problematiek en biedt handvatten over hoe men deze kinderen kan bereiken en (onder)steunen.

TABAK-, ALCOHOL- EN DRUGPREVENTIE

Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs

EXTRA INFO

www.vad.be

www.gezondeschool.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

De Leerlijn is een praktisch instrument dat schoolteams ondersteunt bij het preventief werken rond alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs. De Leerlijn geeft aan welke leerinhouden belangrijk zijn en biedt ondersteuning bij de uitwerking van de pijler educatie in het kader van een tabak-, alcohol- en drugbeleid op school.

Het is een leidraad voor de concrete invulling van alcohol-, tabaks-, game-, cannabis- en andere illegale drugpreventie in de klas. Het is bovendien een handig instrument om doordacht te kiezen voor lesprogramma's, klas- en schoolprojecten rond alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs.

Voor wie?

Schoolteams in het lager en secundair onderwijs.

Praktisch?

Je kan de leerlijn gratis downloaden op www.vad.be en www.gezondeschool.be :

- handleiding met kadering;
- per thema een schematisch overzicht van de leerinhouden over de graden heen;
- per graad een schematisch overzicht van de leerinhouden voor de verschillende thema's.

Leerlijn in de Gezonde School

Effectieve alcohol-, tabak- en drugpreventie vereist een beleidsmatige aanpak, gekaderd binnen het pedagogisch project van de school, met aandacht voor regelgeving, begeleiding, educatie en structurele maatregelen. Deze beleidsmatige aanpak maakt deel uit van een gezondheidsbeleid op school.

De meerwaarde van de Leerlijn situeert zich binnen de pijler educatie. Doelstelling van deze pijler is om jongeren op een effectieve manier te sensibiliseren, informeren en vaardigheden bij te brengen in het omgaan met tabak, alcohol en andere drugs.

Game.over@tabak

Didactisch pakket over bewustmaking van roken

EXTRA INFO

www.gezondeschool.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

voor vorming: CGG Waas en Dender - Delta preventie

078 35 34 35 preventieTAD@cggwaasendender.be

Game.over@tabak wil kinderen bewust leren nadenken over roken en misvattingen over roken rechtzetten. Het pakket geeft leerlingen de nodige kennis, inzichten en vaardigheden mee, zodat ze op een verantwoorde manier met roken kunnen omgaan.

De lesactiviteiten van Game.over@tabak zijn gemakkelijk te combineren met andere educatieve materialen over roken, genotmiddelen, persoonlijke en sociale vaardigheden.

Voor wie?

Derde graad lager onderwijs.

Praktisch?

Alle materialen van 'Game.over@tabak' kan je gratis downloaden op www.gezondeschool.be:

- handleiding voor leraren;
- bundel met leuke activiteiten over roken;
- fiches met achtergrondinformatie voor de leraar en werkbladen voor de leerlingen.

Game.over@tabak in de Gezonde School

Game.over@tabak kadert binnen een rookbeleid op school met aandacht voor regelgeving, begeleiding, educatie en structurele maatregelen. De leerinhouden zijn gebaseerd op de Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs, een instrument om te werken aan tabakspreventie van kleuter tot schoolverlater.

LOL zonder alcohol

EXTRA INFO

www.vad.be - www.acoolworld.be/school
heidi.huysentruyt@logodender.be
fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be
voor vorming: CGG Waas en Dender - Delta preventie
078 35 34 35 preventieTAD@cggwaasendender.be

In acht lessen onderzoeken leerkrachten en leerlingen samen wat alcohol is en wat het doet. Het project biedt informatie, maar wil daarnaast ook leerlingen versterken in hun sociale vaardigheden en hun weerbaarheid tegen groepsdruk verhogen.

Elke leerling creëert een eigen projectboek.

Daarnaast zijn er flyers voor de ouders en een kaspakket met affiches, ballonnen en bladwijzers beschikbaar.

Voor wie?

Derde graad lager onderwijs.

Praktisch?

Je kan alle materialen, incl. kaspakket, gratis downloaden op www.acoolworld.be/school.

Voor begeleiding bij de implementatie van het pakket kan je beroep doen op de preventiewerker van het CGG in je buurt.

LOL zonder alcohol in de Gezonde School

LOL zonder alcohol is een educatief project dat kadert binnen een breed gezondheidsbeleid op school met aandacht voor regelgeving, begeleiding, educatie en structurele maatregelen.

Het is belangrijk om ook structurele maatregelen te nemen zoals het zorgen voor een aangename infrastructuur en het bevorderen van positieve contacten tussen leerkracht en leerling.

De Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs kan je verder ondersteunen bij het preventief werken rond alcohol.

Vlucht naar Avatar

Lessenpakket over gamen

EXTRA INFO

www.vad.be

voor vorming: CGG Waas en Dender - Delta preventie

078 35 34 35 preventieTAD@cggwaasendender.be

Vlucht naar Avatar wil de kennis, het inzicht en de vaardigheden van leerlingen van de derde graad lager onderwijs versterken zodat ze op een verantwoordelijke manier leren omgaan met gamen.

Het lessenpakket bestaat uit zes lessen gevuld met activerende werkvormen zoals hoekenwerk, een digitaal bordspel, rollenspe-
len, ...

Voor wie?

Derde graad lager onderwijs.

Praktisch?

Je kan het materiaal gratis downloaden of bestellen op www.vad.be. Kostprijs: 7,50 euro.

Voor begeleiding bij de implementatie van het pakket kan je beroep doen op de preventiewerker van het CGG in je buurt.

Vlucht naar Avatar in de Gezonde School

Een alcohol- en drugbeleid bestaat uit vier pijlers die elkaar versterken: educatie, structurele maatregelen, regelgeving en begeleiding. Vlucht naar Avatar is een onderdeel van de pijler educatie.

Doel is om leerlingen te sensibiliseren, informeren en vaardigheden bij te brengen over gamen om gezonde keuzes te kunnen maken. Een school die werkt met deze methodiek heeft ook oog voor het detecteren en het begeleiden van individuele leerlingen met problemen.

DiZzy

Lespakket over drugs

EXTRA INFO

heidi.huysentruyt@logodender.be
fenne-chien@huylebroeck@logowaasland.be

DiZzy is een lespakket over drugs voor jongeren van het laatste jaar basisonderwijs. Het materiaal brengt leerlingen kennis bij over drugs, doet hen nadenken over hun eigen keuze én leert hen vaardigheden aan om goede keuzes te maken.

DiZzy vervangt het vroegere MEGA-project van de lokale politie. MEGA stond voor Mijn Eigen Goede Antwoord en was er op gericht om kinderen en jongeren neen te leren zeggen tegen drugs, drank en tabak.

NIEUW

Voor wie?

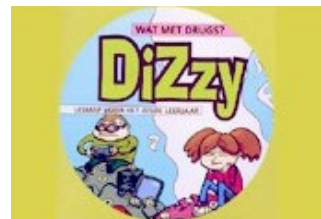
Laatste jaar lager onderwijs.

Praktisch?

Je kan het materiaal gratis bestellen via www.logodender.be/content/dizzy. Het pakket zit ook in de TAD-koffer voor basisonderwijs.

DiZzy in de Gezonde School

DiZzy is ontstaan nadat verschillende preventiewerkers uit de provincie Vlaams-Brabant allerlei vragen over drugs kregen vanuit de lagere scholen. Het pakket maakt het thema 'drugs' bespreekbaar bij kinderen uit het lager onderwijs.

Draaiboek 'DOS'

Leidraad voor een drugbeleid op school

EXTRA INFO

www.vad.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

CGG Waas en Dender - Delta preventie • 078 35 34 35

preventieTAD@cggwaasendender.be

NIEUW

De gids voor de school biedt handvatten om zelfstandig of met een coach aan de slag te gaan. In verschillende stappen wordt het DOS opgesteld. In de gids vind je werkvormen, tips, good practices en achtergrondinformatie.

Met de gids 'Drugbeleid op School' gaat de school zelf aan de slag. Liever niet alleen? U kan beroep doen op een coach van CGG Waas en Dender. Tijdens de coaching werkt de preventiewerker als externe en neutrale procesbegeleider en levert expertise aan over het thema.

Voor wie?

Secundair onderwijs.

Praktisch?

De gids kan gratis gedownload worden via de online catalogus van VAD (www.vad.be/catalogus) of gratis ontleend worden bij het Logo. Hij kan ook besteld worden aan € 12 per exemplaar.

DOS in de Gezonde School

Hoe gaat men op school op de beste manier om met alcohol, illegale drugs, genotsmiddelen, psychoactieve medicatie, gokken en problematisch gamen? Een Drugbeleid op School (DOS) biedt een antwoord op deze vragen. Een school die kan terugvallen op een beleid, heeft het voordeel om in deze situaties snel gedragen beslissingen te kunnen nemen. Bovendien werkt men met een alcohol- en drugbeleid rond de VOET, en niet enkel met de pijler educatie, maar door te werken aan het geheel van een drugbeleid.

Secundair en lager onderwijs

360° Rookvrij

Coördinaten voor een rookvrije school

NIEUW

360° rookvrij is een handleiding voor secundaire scholen die werken aan een rookbeleid of schoolnabije (CLB, PBD) en externe partners die scholen hierin ondersteunen. De handleiding ordent knelpunten en suggereert mogelijke oplossingen vanuit de praktijkvoorbeelden van scholen, dit alles gekoppeld aan het bestaande aanbod van initiatieven, materialen en partners.

EXTRA INFO

www.gezondeschool.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

Voor wie?

Lager en secundair onderwijs.

Praktisch?

De handleiding kan je downloaden via www.gezonde-school.be/acties/actielijst/360-rookvrij. Voor meer informatie, contacteer katrijn.vandamme@vigez.be of het Logo.

360° Rookvrij in de Gezonde School

Een kwaliteitsvol rookbeleid vormt een belangrijk onderdeel van het gezondheidsbeleid op school. De principes en aanpak van de methodiek 'Gezonde School' vervullen het kader waarin de school werkt aan tabakspreventie. Een rookvrije school creëert een omgeving waarin niet-roken de norm is en maakt het gemakkelijker voor leerlingen om te kiezen voor niet-roken of te stoppen met roken. Dit vereist een samenhangend rookbeleid met formele afspraken over roken, educatie over tabakspreventie en een schoolklimaat dat positief staat tegenover niet-roken. De voorbeeldfunctie van de school en het voorbeeldgedrag van de leraar vormen hierin de rode draad. Een rookvrije school realiseer je dus niet alleen door het opzetten van een reglementering, maar er hoort een breed schoolbeleid rond tabakspreventie bij.

Juridische handvatten

Voor het gebruik en misbruik van alcohol & andere drugs op school

EXTRA INFO

www.vad.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

CGG Waas en Dender Delta preventie • 078/35 34 35

preventieTAD@cggwaasendender.be

De brochure is een naslagwerk dat het juridisch kader schetst en een antwoord biedt op vragen uit de onderwijspraktijk.

Je vindt hierin informatie over de wetgeving, over burgerlijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid, over zwijgplicht en zwijgrecht...

Er wordt ook uitgebreid aandacht besteed aan drugscontroles door politie en door onderwijspersoneel en aan de specifieke setting van het deeltijds leren en werken.

Voor wie?

Iedereen die professioneel betrokken is bij het schoolgebeuren.

Praktisch?

Je kan de brochure gratis downloaden op www.vad.be.

Voor begeleiding bij de implementatie van het pakket kan je beroep doen op de preventiewerker van het CGG in je buurt.

Juridische handvatten voor het gebruik en misbruik van alcohol en andere drugs op school in de Gezonde School

Omggaan met alcohol en andere drugs op school brengt heel wat juridische vragen met zich mee en kan niet los gezien worden van het wettelijk kader. Het antwoord is zelden eenvoudig. Vaak is het zoeken naar een evenwicht tussen juridisch correct en pedagogisch verantwoord optreden, met oog voor de verschillende partners in het verhaal.

Wedstrijd Rookvrije klassen

Rookvrij, ik blijf erbij

EXTRA INFO

www.rookvrijeklassen.be

www.facebook.com/rookvrijeklassen

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

De 'Wedstrijd Rookvrije Klassen' stimuleert jongeren om niet te roken. Deelnemende klassen engageren zich om na 6 maanden (oktober tot april) tenminste voor 90% rookvrij te zijn of te blijven. Aan het project is ook een creatief gedeelte gekoppeld. Doe je mee, dan maak je kans op leuke prijzen.

Voor wie?

Eerste graad secundair onderwijs.

Praktisch?

Inschrijven kan jaarlijks van 1 tot 31 oktober via www.rookvrijeklassen.be.

Wedstrijd Rookvrije Klassen in de Gezonde School

De Wedstrijd Rookvrije Klassen kadert binnen een rookbeleid op school met aandacht voor regelgeving, begeleiding, educatie en structurele maatregelen. Een rookvrije school vraagt meer dan enkel een rookverbod. De wedstrijd stimuleert leerlingen de positieve keuze te maken om niet te roken. De Handleiding 360° Rookvrij is een goede houvast voor je rookbeleid. Ook de Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs ondersteunt je bij het preventief werken rond tabak.

Smoky Goose Game

Ganzenbordspel over roken

EXTRA INFO

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

Het 'Smoky Goose Game' is gebaseerd op het klassieke ganzenbordspel. Leerlingen spelen in 3 of 4 groepjes van telkens 3 tot 6 leerlingen.

Kennisvragen en discussievragen worden afgewisseld met doevragen, zodat er genoeg variatie in het spel is.

Spelenderwijs worden leerlingen aangezet om na te denken over roken en de gevolgen van roken, te discussiëren over wat wel en niet kan enzovoort.

Voor wie?

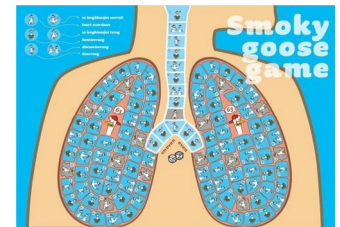
Eerste graad secundair onderwijs. Het spel kan ook gebruikt worden in de derde graad van het lager onderwijs als je de moeilijkste opdrachten en vragen verwijdert.

Praktisch?

Het spel en bijhorend groot spelbord kan je gratis ontlend bij het Logo.

Smoky Goose Game in de Gezonde School

Smoky Goose Game kadert binnen een rookbeleid op school met aandacht voor regelgeving, begeleiding, educatie en structurele maatregelen. Een rookvrije school vraagt meer dan enkel een rookverbod. Smoky Goose Game stimuleert leerlingen om de positieve keuze te maken om niet te roken. De Handleiding 360° Rookvrij is een goede houvast voor je rookbeleid. Ook de Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs ondersteunt je bij het preventief werken rond tabak.

Maat in de shit

Lespakket over cannabis

EXTRA INFO

www.vad.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

voor vorming: CGG Waas en Dender - Delta preventie

078 35 34 35 preventieTAD@cggwaasendender.be

'Maat in de shit' is een lespakket om met leerlingen te werken rond cannabis. Jongeren worden uitgedaagd om na te denken over cannabis, cannabisgebruik en het omgaan met een gebruikende vriend(in).

'Maat in de shit' helpt om mythes te doorprikken en normen en waarden rond cannabisgebruik scherp te stellen. Het pakket bestaat uit een leerkrachtenhandleiding, een leerlingenbrochure, een flyer voor de leerlingen en een affiche. De leerkrachtenhandleiding bevat tal van methodieken rond communicatievaardigheden en beschermende sociale normen.

Voor wie?

Tweede graad secundair onderwijs.

Praktisch?

Je kan het materiaal bestellen op www.vad.be voor 12 euro of gratis ontlenen bij het Logo.

Voor begeleiding bij de implementatie van het pakket kan je beroep doen op de preventiewerker van het CGG in je buurt.

Maat in de shit in de Gezonde School

Stimuleer leerlingen om de positieve keuze te maken om geen cannabis te gebruiken. De invalshoek 'vriendschap en relaties' maakt het mogelijk een brug te slaan tussen werken rond de cannabisthema's enerzijds en een bredere aanpak, gericht op het ondersteunen van normen en vaardigheden, anderzijds.

Extra begeleiding nodig? Je CGG-preventiewerker biedt vormingen en workshops aan op maat.

Rock Zero

Een alcoholspel voor jongeren

EXTRA INFO

www.vad.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

voor vorming: CGG Waas en Dender - Delta preventie

078 35 34 35 preventieTAD@cggwaasendender.be

Rock Zero is een afwisselend en stimulerend spel, met vragen en doe-opdrachten die vereisen dat jongeren hun eigen kennis aanspreken en een eigen mening formuleren.

Het spel wordt gespeeld op een spelbord dat een festivalterrein voorstelt. In drie spelronden komen thema's zoals 'feiten en fabels', 'alcohol en vrienden' en 'beeldvorming over alcohol' aan bod. Op een ludieke manier leren jongeren dat (veel) alcohol drinken niet de norm is.

Voor wie?

Tweede graad secundair onderwijs. Dit spel is bruikbaar voor groepen tot 25 spelers (max. 5 groepjes van 5 spelers).

Praktisch?

Je kan het spel bestellen op www.vad.be. Kostprijs: 8 euro.

Voor begeleiding bij de implementatie van het pakket kan je beroep doen op de preventiewerker van het CGG in je buurt.

Rock Zero in de Gezonde School

Rock Zero zet jongeren aan tot nadenken over hun eigen alcoholgebruik en dat van hun peers. Het spel kan een onderdeel vormen van de pijler 'educatie' in een alcohol- en drugbeleid op school.

Belangrijk is ook om structurele maatregelen te nemen zoals het opstarten en ondersteunen van de leerlingenraad en regels te bepalen over bezit, gebruik, onder invloed zijn ...

De Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs kan je verder ondersteunen bij het preventief werken rond alcohol.

Crush

Spelpakket over relaties, alcohol en cannabis

EXTRA INFO

www.vad.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien@huylebroeck@logowaasland.be

voor vorming: CGG Waas en Dender - Delta preventie

078 35 34 35 preventieTAD@cggwaasendender.be

Crush wil jongeren op een verantwoordelijke manier leren omgaan met alcohol en cannabis. Je vertrekt hierbij vanuit hun leefwereld, meer bepaald vanuit de invalshoek vrienden en relatie. Crush bestaat uit vijf kant-en-klare methodieken, werkbladen, filmpjes, powerpointpresentaties, achtergrondinformatie en sectorspecifieke fiches.

Voor wie?

Derde graad secundair onderwijs.

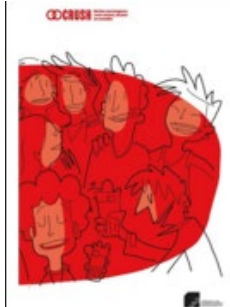
Praktisch?

Je kan het materiaal gratis downloaden of bestellen op www.vad.be voor 5 euro of gratis ontlenen bij het Logo.

Voor begeleiding bij de implementatie van het pakket kan je beroep doen op de preventiewerker van het CGG in je buurt.

Crush in de Gezonde School

Crush kadert binnen een breed gezondheidsbeleid op school met aandacht voor regelgeving, begeleiding, educatie en structurele maatregelen. Crush geeft jongeren inzicht in waarden en normen rond alcohol- en cannabisgebruik binnen relaties en leert hen omgaan met moeilijke (relationele of aanbod-) situaties. Belangrijk is daarnaast ook om structurele maatregelen te nemen zoals het opstarten en ondersteunen van de leerlingenraad en regels te bepalen met betrekking tot bezit, gebruik, onder invloed zijn ... De Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs kan je verder ondersteunen bij het preventief werken rond alcohol en cannabis.

You bet

Educatief pakket over gokken

EXTRA INFO

www.vad.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

voor vorming: CGG Waas en Dender - Delta preventie

078 35 34 35 preventieTAD@cggwaasendender.be

'You bet!' is een educatief pakket over gokken voor 16-18-jarigen en verschaft op een interactieve manier correcte informatie over kansspelen.

Het pakket bestaat uit twee delen:

- Het digitaal spel 'You bet!';
- De dvd 'Bluf' van de Kansspelcommissie;

De speldoos bevat ook twee brochures:

- Inleiding 'You bet!';
- Handleiding 'You bet!';

NIEUW

Voor wie?

Derde graad secundair onderwijs. Het pakket is in eerste instantie getest en bruikbaar bevonden bij jongeren in het BSO en TSO.

Praktisch?

Je kan het materiaal bestellen via www.vad.be voor 15 euro of gratis ontlenen bij het Logo. De handleiding en inleiding kan je gratis downloaden.

You bet in de Gezonde School

'You bet!' verschaft op een interactieve manier correcte informatie over kansspelen. Spelen voor geld wordt vaak als een onschuldig vermaak gezien. Dat kan het ook zijn, maar er zijn wel valkuilen aan verbonden. Met dit pakket willen we informatie geven over onder andere de wetgeving inzake kansspelen, maar ook inzicht in de factor 'toeval' en de risico's verbonden aan kansspelen.

Secundair onderwijs

Smartstop

Rookstopprogramma

EXTRA INFO

www.smartstop.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

NIEUW

SmartStop is een rookstopprogramma voor jongeren van 14 tot 20 jaar. Het programma bestaat uit een infosessie voor zowel rokers als niet-rokers. Daarnaast kunnen jongeren die roken een rookstopoging ondernemen. Tijdens deze rookstopoging worden jongeren die willen stoppen met roken begeleid door een tabakoloog. Tussen en tijdens de begeleidingssessie met de tabakoloog kunnen jongeren gebruik maken van de SmartStop-app.

Voor wie?

Secundair onderwijs. Jongeren van 14 tot 20 jaar die willen stoppen met roken.

Praktisch?

De tabakoloog begeleidt de rookstop. Afhankelijk van de afspraken kan dit zowel op de school van de jongeren als bij de tabakoloog in de praktijk. SmartStop organiseren? Download het draaiboek via www.smartstop.be/scholen/hoe-werkt-het of neem contact op met het Logo.

Smartstop in de Gezonde School

De gevolgen van roken manifesteren zich zowel op korte als op lange termijn. Ook jonge rokers ontwikkelen snel een tabaksverslaving. Het is belangrijk dat zij een eerste stopoging niet jarenlang uitstellen. Onderzoek toont aan dat veel jongeren wel willen stoppen en dit ook regelmatig proberen. Maar het blijkt ook dat het net voor hen moeilijker is om te stoppen. Voor deze groep bestond er tot voor kort nog geen aanbod op maat. Daarom is er nu SmartStop. Door de combinatie van preventie (infosessie) en rookstopbegeleiding (consultaties) past deze methode in een uitgebreid tabaksbeleid als onderdeel van het gezondheidsbeleid op je school.

Materialen rookstop

Tabak, alcohol en drugs

EXTRA INFO

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

Volgende materialen kunnen je ondersteunen en extra inspireren bij het uitwerken van een les of projectweek:

- een rookrobot;
- een 'visual display' met een overzicht van de schadelijke stoffen in tabaksrook;
- een CO-meter;
- infopanelen.

Voor een grootschaligere actie op school zijn er een tent, beachvlaggen, roll-up banners en een infostand van 'Vlaanderen stopt met roken'.

Voor wie?

Secundair onderwijs.

Praktisch?

Gratis uit te lenen voor alle scholen uit de regio van Logo Dender vzw en Logo-Waasland vzw.

Materialen rookstop in de Gezonde School

De materialen tabakspreventie rookstop kunnen gebruikt worden binnen de uitwerking van een rookbeleid op school met aandacht voor regelgeving, begeleiding en educatie en structurele maatregelen.

Een rookvrije school vraagt meer dan enkel een rookverbod. De materialen tabakspreventie en rookstop kunnen gebruikt worden als extra ondersteuningsmiddel bij de uitwerking van een les of projectweek op school. De Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs kan je verder ondersteunen bij het preventief werken rond tabak.

Materialenkoffers

Tabak, alcohol en drugs

EXTRA INFO

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

De materialenkoffers bevatten tal van educatieve pakketten, cd-roms, boeken, spelletjes en DVD's over de thema's tabak, alcohol en drugs.

De Logo's stelden koffers samen die je als leerkracht kunnen helpen bij het zoeken naar geschikte activiteiten.

Het materiaal is bruikbaar in de klas, tijdens een projectdag, projectweek, ...

Voor wie?

1 koffer voor het lager onderwijs.

1 koffer voor het secundair onderwijs.

Praktisch?

Gratis uit te lenen voor alle scholen.

Logo-Waasland vzw beschikt enkel over een materialenkoffer voor secundair onderwijs.

Materialenkoffers in de Gezonde School

In de koffer kan je tal van materialen terugvinden om activiteiten rond de thema's: 'tabak', 'alcohol' en 'drugs' te organiseren. Deze activiteiten kunnen kaderen binnen een breder gezondheidsbeleid op school. De Leerlijn alcohol, tabak, gamen, cannabis en andere illegale drugs kan je verder ondersteunen bij het preventief werken rond deze thema's.

**VOOR SCHOOLMEDEWERKERS
EN OUDERS**

Lager en secundair onderwijs

10.000 stappen

Elke stap telt!

EXTRA INFO

www.10000stappen.be

marianne.vandensteen@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

Zet met stappentellers je collega's in beweging en stap 10.000 stappen per dag.

Maak gebruik van de online registratietool en stap naar zee, Parijs of kies een bestemming naar keuze, zelfs aan de andere kant van de wereld.

Je kan stappen als groep of elkaar uitdagen.

Onder het motto 'Elke stap telt' kan elke leerkracht zijn steentje bijdragen.

Voor wie?

Schoolmedewerkers van lager en secundair onderwijs en CLB-medewerkers.

Praktisch?

Ontleen gratis ondersteunend materiaal bij het Logo:

- stappentellers;
- folders, brochures en affiches;
- roll-up banners.

Maak gebruik van de online registratietool op www.10000stappen.be om je stappen te registreren.

10.000 stappen in de Gezonde School

Geef beweging een vaste plaats in de lesdag en tijdens personeelsvergaderingen! Denk na over het bewegingsaanbod in je school. Organiseer tijdens de middag of na school bewegings- en sportactiviteiten voor de leerlingen en leraren. Stimuleer actieve verplaatsing om naar school te komen, bij verplaatsingen tijdens de lesdag en tijdens klasuitstappen.

10000stappen.be

Bike to work

Leerkrachten op de fiets naar school

EXTRA INFO

www.biketowork.be

catherine.dekoker@logodender.be

inge.vervondel@logowaasland.be

Stimuleer als directie je leerkrachten om met de fiets naar het werk te komen, al dan niet in combinatie met het openbaar vervoer.

Het team van Bike tot work biedt expertise over fietsbeleid, fietsvergoedingen, stallingen, mogelijke routes, ...

Via een online fietskalender kan je het hele jaar fietsritten bijhouden.

Voor wie?

Schoolmedewerkers van lager en secundair onderwijs en CLB-medewerkers.

Praktisch?

Bike to work is een initiatief van de Fietsersbond. Bike to work kan je gratis downloaden. Wil je meedoen aan de actie, dan betaal je een bijdrage die afhankelijk is van de grootte van de school.

Bike to work in de Gezonde School

Geef beweging(stussendoortjes) een vaste plaats in de lesdag en tijdens personeelsvergaderingen! Denk na over het bewegingsaanbod in je school. Organiseer tijdens de middag of na school bewegings- en sportactiviteiten voor de leerlingen en leraren. Stimuleer actieve verplaatsing om naar school te komen, bij verplaatsingen tijdens de lesdag en tijdens klasuitstappen.

Gezond Vergaderen

Zin in een verboden vrucht?

EXTRA INFO

www.logowaasland.be

marianne.vandensteen@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

Gezond vergaderen houdt meer in dan enkel een stukje fruit aanbieden.

Het pakket focust op zes pijlers:

- gezonde dranken;
- verluchten en ventileren;
- gezonde voeding;
- beweging;
- efficiënt vergaderen;
- gsm gebruik.

Voor wie?

Schoolmedewerkers van lager en secundair onderwijs en CLB-medewerkers.

Praktisch?

Vraag het pakket 'Gezond Vergaderen. Zin in een verboden vrucht?' aan bij het Logo. Het pakket bevat 3 affiches, een tafelstaander, een checklist, een vel stickers en 30 bladwijzers.

Daarnaast kan je bij het Logo terecht voor ondersteunend materiaal zoals een CO₂-meter en een raamstopper.

Gezond Vergaderen in de Gezonde School

Een gezonde medewerker presteert beter en voelt zich beter in zijn vel. Dit leidt tot een verhoogde productiviteit en minder ziekteverzuim. Medewerkers die veel vergaderen hebben dus baat bij gezonde vergaderingen.

Fit in je hoofd

Voor een gezonder en gelukkiger leven

EXTRA INFO

www.fitinjehoofd.be

www.facebook.com/fitinjehoofd

catherine.dekoker@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

'Fit in je hoofd, goed in je vel' is een campagne en website rond mentaal welbevinden. De website is voor alle volwassenen (16+) die hun mentale veerkracht willen versterken.

Tien stappen vormen hierbij de leidraad. Bij elke stap horen opdrachten en tips. De tien stappen zijn geen toverformules.

Ze zetten aan het denken, inspireren om positiever in het leven te staan en versterken je veerkracht.

Voor wie?

Schoolmedewerkers van lager en secundair onderwijs en CLB-medewerkers.

Praktisch?

www.fitinjehoofd.be. Tijdens een workshop staan de 10 stappen van 'Fit in je hoofd' centraal en krijgt elke deelnemer tips om zijn eigen mentale gezondheid te bewaren. Een workshop duurt 2 uur (100 euro/sessie + verplaatsingskosten).

Fit in je Hoofd in de Gezonde School

Ga na hoe je de 10 stappen kan verankeren. Ondersteun leerkrachten om zich fit in hun hoofd en goed in hun vel te voelen. Zoek naar manieren om ook als directie aan goede zelfzorg te doen. Maak afspraken met (zorg)leerkrachten en schoolnabije partners voor goede signaalherkenning, opvang en begeleiding van medewerkers.

Hoe blijf jij Fit in je Hoofd?

Versterk jouw veerkracht!
www.fitinjehoofd.be.
Ook als app beschikbaar.

Vorming Suïcidepreventie

Bevordering van deskundigheid
inzake suïcidepreventie

EXTRA INFO

www.zelfmoord1813.be/vormingen
CGG Suïcidepreventiewerkingen
Oost-Vlaanderen: i.vermeersch@cggeclips.be

De suïcidepreventiewerkers van de CGG helpen organisaties bij de bevordering van de deskundigheid van professionals inzake suïcidepreventie. Enerzijds is vorming op maat van uw organisatie/team mogelijk. Anderzijds organiseert de suïcidepreventiewerking van de CGG meermaals per jaar een 3-daagse vorming "suïcidepreventie voor jongerenbegeleiders."

Voor wie?

De vormingen zijn bedoeld voor leerlingbegeleiders uit secundaire scholen en CLB, sleutelfiguren in de leefwereld van jongeren, jeugdhulpverleners uit CGG, JAC, voorzieningen geestelijke gezondheidszorg en bijzondere jeugdzorg.

Praktisch?

Meer informatie over deze vorming kan je terugvinden via www.zelfmoord1813.be/vormingen of bij Ine Vermeersch (i.vermeersch@cggeclips.be).

Vorming suïcidepreventie voor jongerenbegeleiders

Veel professionals komen in contact met jongeren met een verhoogd suïciderisico. De CGG suïcidepreventiewerking heeft een 3-daagse vorming ontwikkeld om hen hierin te ondersteunen.

Er wordt in de vorming gebruik gemaakt van video-materiaal, casusbesprekingen, oefeningen en rollenspel.

Thema's die aan bod komen zijn o.a. suïcidaal proces, signaalherkenning, bespreekbaar maken, risico-inschatting, crisisinterventie, doorverwijzing en samenwerking, opvang nabestaanden en intern suïcidepreventiebeleid.

Algemene vormings- aanbod van de CGG-preventiewerkers

Preventief aan de slag rond alcohol en drugs

EXTRA INFO

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

nina.depaepe@vad.be

CGG Waas en Dender - Delta preventie • 078 35 34 35

preventieTAD@cggwaasendender.be

Alcohol en andere drugs zijn een realiteit in onze samenleving. Jongeren komen zelf of via vrienden, familie, media,... in aanraking met verschillende genot- en geneesmiddelen. Rond deze thema's preventief aan de slag gaan, kan door middel van verschillende vormen, die op maat van uw school of team aangeboden worden.

Voor wie?

Schoolmedewerkers en CLB-medewerkers van het secundair onderwijs.

Praktisch?

Je kan bij de preventiewerking TAD van CGG terecht voor vormen rond tabak, alcohol, cannabis en andere illegale drugs, maar ook gamen en gokken. Elke vorming wordt op maat van de school uitgewerkt. Ook voor de ondersteuning bij het uitwerken van een Drugbeleid op School kan je beroep doen op hen.

Preventief aan de slag rond alcohol en drugs in de Gezonde School

De preventiewerking TAD tracht zowel individuen, organisaties als het beleid te informeren, te vormen en te coachen rond de thema's tabak, alcohol, medicatie, illegale drugs, gamen en gokken. Preventie TAD werkt op vraag en op maat van onderwijs. Samen met jouw school stemmen ze vraag en aanbod op elkaar af. Ze kiezen hierbij voor een langetermijnvisie waar de nadruk ligt op een beleidsmatige aanpak.

Als Kleine Kinderen Groot Worden

Ouderavond over tabak, alcohol, drugs en gamen

EXTRA INFO

www.vad.be

CGG Waas en Dender - Delta preventie • 078 35 34 35

preventieTAD@cggwaasendender.be

Het thema 'gamen' komt nu ook aan bod in de vorming 'Als Kleine Kinderen Groot Worden' (AKKGW). In de praktijk bleek dat ouders van 10-15-jarigen veel vragen hebben over het gamegedrag van hun kinderen. De insteek 'opvoeding' van de vorming AKKGW leent zich ertoe om ook andere opvoedingsthema's te bespreken. Om op een positieve manier met gamen om te gaan zijn immers dezelfde opvoedingsfactoren, zoals open communicatie en duidelijke grenzen noodzakelijk. Het aanvullend luik 'gamen' bestaat uit een leidraad voor de begeleider, een bijlage met FAQ's, filmpjes en een PowerPointpresentatie voor gebruik tijdens de vorming.

De vorming AKKGW is een eenmalige sessie voor ouders van tieners (10-15 jaar). In groep worden op een interactieve manier opvoedingsvragen besproken aan de hand van filmpjes en oefeningen. De sessie wordt begeleid door een preventiewerker en/of opvoedingsondersteuner.

Voor wie?

Voor ouders.

Praktisch?

Er zijn twee versies van de vorming AKKGW:

- Een versie over tabak, alcohol en drugs (waarvan de materialen eveneens aangepast werden voor ouders met diverse culturele achtergronden)
- Een versie over gamen

Voor vragen over het project, de train-de-trainers en het materiaal, kan je terecht bij Hanna Peeters (02/422 03 02).

Als Kleine Kinderen Groot Worden in de Gezonde School

De vorming vertrekt vanuit de realiteit dat kinderen vroeg of laat in contact komen met tabak, alcohol en andere drugs. Ook gamen behoort tot de leefwereld van kinderen. Ouders weten vaak niet hoe ze hiermee om moeten gaan en wat ze kunnen doen om problemen te voorkomen. Het is van belang dat ouders hun invloed niet onderschatten en weten hoe ze die kunnen aanwenden. Daartoe wordt tijdens de vorming ingegaan op beschermende opvoedingsvaardigheden en krijgen ouders concrete tips voor toepassing in de praktijk.

Kleuter-, lager en secundair onderwijs

Groeps cursus 'Stoppen met roken'

EXTRA INFO

www.vad.be

heidi.huysentruyt@logodender.be

fenne-chien.huylebroeck@logowaasland.be

Een groeps cursus 'stoppen met roken' bestaat uit acht sessies gegeven door een erkend tabakoloog. Tijdens deze sessies krijgen de deelnemers advies op maat en wordt er gewerkt naar een (gezamenlijke) stopdatum. Om deelnemers te werven voor deze groeps cursus kan er voordien een infosessie gegeven worden door een erkend tabakoloog.

Voor wie?

Schoolmedewerkers en CLB-medewerkers van het secundair onderwijs.

Praktisch?

Indien gewenst geeft een erkende tabakoloog een infosessie. De infosessie wordt door de school betaald. De tabakoloog geeft een infosessie (max. 2 uur) aan 100 euro inclusief btw + verplaatsingskosten. Wil je een langere infosessie? Dat is mogelijk aan een tarief van 50 euro per bijkomend uur. De tabakoloog kan per deelnemer een bedrag van maximum 205 euro voor een cursus van 8 sessies vragen. De deelnemer betaalt voor de eerste sessie 50 euro, de tweede sessie 35 euro en voor sessie drie tot en met sessie acht 20 euro. Wanneer je beslist om een groeps cursus te organiseren kan je contact opnemen met het Logo.

Groeps cursus 'Stoppen met roken' in de Gezonde School

Maak in het schooljaar 2016-2017 korte metten met sigaretten en schrijf je samen met je collega's in voor een groeps cursus stoppen met roken onder begeleiding van een echte tabakoloog! Op die manier kan je stoppen samen met steun van je collega's en trainen jullie vaardigheden om herval te voorkomen. Bovendien geven jullie ook het goede voorbeeld aan de leerlingen uit jouw school! De deelname aan de rookstop cursus wordt grotendeels vergoed door de ziekteverzekering.

Kleuter-, lager en secundair onderwijs

Gezond opvoeden

Info en tips over gezonde leefgewoonten voor ouders

EXTRA INFO

www.gezondopvoeden.be

www.vigez.be/projecten/gezond-opvoeden

marianne.vandensteen@logodender.be

eva.van.maele@logowaasland.be

De meeste ouders vinden de gezondheid van hun kinderen belangrijk. Heel wat opvoedingsvragen gaan over gezonde voeding, beweging, schermtijd, roken, alcohol en cannabis. Op www.gezondopvoeden.be vind je een antwoord op vragen als:

- Hoe leer ik mijn kinderen groenten eten?
- Hoe ga ik als ouder verstandig om met computertijd en stimuleer ik mijn kind tot voldoende beweging?
- Kan ik mijn kinderen verbieden te roken als ik zelf rook?
- Hoort experimenteren met cannabis er vandaag de dag bij, of moet ik streng optreden?

Voor wie?

Kleuter-, lager en secundair onderwijs.

Praktisch?

Op de website van het VIGeZ kan je gratis campagnemateriaal downloaden. Je kan ook bij het Logo terecht voor campagnematerialen om de website bekend te maken. Wil je een actie of project opzetten over gezond opvoeden? Dan biedt het Logo ondersteuning en advies.

Gezond opvoeden in de Gezonde School

Artikels, filmpjes, interactieve tests en doe-opdrachten geven ouders de kans om over concrete situaties na te denken en om hun opvoedingsvaardigheden aan te scherpen. Want vroeg begonnen, is half gewonnen. Als kinderen tijdens de eerste levensjaren gezond eten, is de kans groter dat ze dit ook in hun verdere leven doen. Ouders hebben bovendien meer invloed op het gedrag van hun puber dan ze denken. Zij leren kinderen goede gewoontes.

**We wensen jullie
een gezond schooljaar
2016-2017**

Heb je nog vragen? Neem contact met ons op!

www.logodender.be - 053 41 75 58 - www.facebook.com/LogoDender

www.logowaasland.be - 03 766 87 78 - www.facebook.com/LogoWaasland

